ÖFVERSIGT OCH UTREDNING AF ARTERNA TILL PISORII-GRUPPEN INOM PARASITSTEKEL-SLÄGTET ICHNEUMON LINNÉ

AF

A. E. HOLMGREN.

Ehuru de nu i fråga varande ichneumonidarterna äro att hänföra till de större i sitt slägte, där de bilda en väl begränsad grupp, som vi här, för korthetens skull, vilja kalla *pisoriigruppen*, så hafva de dock hitintills icke blifvit nöjaktigt karakteriserade. Detta torde möjligen kunna tillskrifvas den omständigheten, att de i afseende på färgteckningen visa en nära öfverensstämmelse med åtskilliga jämnstora arter hörande till andra grupper inom samma slägte eller till det närstående slägtet *Amblyteles*. Mest gäller detta honorna, men äfven stundom båda könen.

Den enda hithörande art, som troligen aldrig blifvit misskänd eller förvexlad med någon annan, är LINNÉS *I. pisorius*, hvilket däremot icke kan sägas om hans *I. fusorius*, vid hvars identifiering mycken villrådighet gifvit sig tillkänna. Utan att inlåta oss i någon vidlyftigare utredning af äldre författares åsigter härom, vilja vi likväl nämna, att FABRICIUS med sin *I. similatorius* efter all sannolikhet åsyftat denna senare art, samt att WESMÆL (i Mantissa Ichn. Belgii sid. 8) under namnet *I. fusorius* L. beskrifvit hufvudformen, en hona, som dock är identisk med *Amblyteles gigantorius* HOLMGR. (Ichn. Suec. sid. 258), under det att han uppfört *var. 1* såsom egen art och kallat denna *I. Coqueberti*, ehuru den, enligt vår åsigt, icke är någon annan än *I. similatorius* FABR., hvarom äfven WESMÆL själf (i

Mantissa sid. 9) gjort en antydan i synonymien. Att GRAVENHORST (uti Ichnemonologia Europæa I. sid. 457) under *I. fusorius* L. sammanfört alla dessa, ja, måhända äfven andra till färgteckning och storlek denna liknande arter, är tämligen påtagligt, och att LINNÉS *I. fusorius* är samma art som vår *Amblyteles fusorius* (= *Ambl. fuscipennis* WESM.) lider nog intet tvifvel. *I. exspectatorius* FABR., som vi (uti Ichn. Suecica) anfört såsom synonym under *I. similatorius*, förefaller oss nu ganska tvifvelaktig. I annat fall borde denna benämning tillkomma arten, äfven därför att en annan blifvit beskrifven under samma namn (WESM. Tent. sid. 94). Men som denna senare art är jämförelsevis ganska liten och tillhör en helt annan grupp samt därför att hanen till den samma förut blifvit beskrifven af GRAVENHORST (Ichn. Europ. I. sid. 492) under namn af *I. sedulus*, så anse vi, i likhet med TISCHBEIN (Uebersicht der europ. Arten d. genus Ichneumon sid. 108), att han, i öfverensstämmelse med vanligt bruk, bör bibehålla den äldre GRAVENHORSTSKA benämningen. WESMÆL har beskrifvit båda könen och trott honan vara *I. similatorius* FABR.

Vid redigeringen af Ichn. Suecica, hvars första Tom utkom 1864, hade vi att förfoga öfver endast ett mindre antal exemplar af de båda därstädes upptagna arterna, *I. similatorius* och *I. Coqueberti*, i följd hvaraf utredningen af de samma i betydlig mån försvårades, och vi kände då icke heller hanen till *I. Jesperi*, hvars hona vi förmodade vara den rätta *I. Coqueberti* WESM. Först sedan TISCHBEIN fäste vår uppmärksamhet på att så icke var förhållandet och sedan vi nu lärt känna äfven hanen, insågo vi att hon tillhörde en annan, förut ej beskrifven art, och att vår *I. similatorius* var identisk med *I. Coqueberti* WESM., hvilket senare namn, såsom vi förut antydt, följaktligen bör utgå.

Efter den begränsning, som vi nu gifvit de i fråga varande arterna, framstå dessa såsom synnerligen lätt skilda.

CONSPECTUS SPECIERUM.

A. Coxæ posticæ ♀ scopula nulla instructæ. Femora postica ♂ flavida, apice nigro.

1. **Ichneumon pisorius** L.

B. Coxæ posticæ ♀ subtus scopula distinctissima instructæ. Femora postica ♂ tota nigra.

a. *Femina:* Scopula coxarum posticarum nonnihil elevata, subtuberculiformi; antennis post mortem involutis metathorace areola (ar. superomedia) subelliptica, apice emarginata, costula haud raro incompleta vel deleta. *Mas:* flagello antennarum toto nigro.

2. **Ichneumon similatorius** FABR.

I. similatorius FABR. Suppl. Ent. Syst. 221. 55. ♂. — HOLMGR. Ichn. Suec. 11. 2. ♂ ♀.

I. fusorius var 1. WESM. Tent. 24. 9. ♂ ♀.

I. Coqueberti WESM. Mantis. 11. N:o. 9:bis. ♂ ♀. — HOLMGR. Ichn. Suec. 13. 3. ♂ (exclusa ♀).

b. *Femina*: Scopula coxarum posticarum vix elevata; antennis post mortem retrorsum plus minusve curvatis, haud involutis; metathorace areola ut plurimum latitudine paullulum latiori, apice truncata, costula sæpissime completa. *Mas:* flagello antennarum annulo albo notato.

3. **Ichneumon Jesperi** HOLMGR.

I. Coqueberti HOLMGR. Ichn. Suec. 13. 3. ♀ (excluso ♂).

Obs. *I. fusorius* WESM. Mantis. 8. ♀ et Tent. 24. 9. ♀ (exclusa *var. 1*) = *Amblyteles gigantorius* HOLMGR. Ichn. Suec. 258. 28. — E Corinthia feminam unicam mecum communicavit Prof. PALMÉN.

Ichneumon Jesperi HOLMGR.

Mas: Caput nigrum, palpis, mandibulis, puncto utrimque clypei, orbitis facialibus late, puncto ad orbitas verticis, signaturis collaribus, macula ante alas scutelloque, albidis; antennis nigris, scapo subtus articulisque 11—16 albicantibus, his subtus punctis nigris; abdomine rufo-fulvescente vel castaneo-rufo, segmento

primo nigro, postpetiolo rufo-notato; alis fuscescenti-hyalinis stigmate fulvo-fuscescente, tegula externe tenuiter albo-marginata; pedibus anterioribus maxima ex parte stramineo-fulvis, coxis, trochanteribus et femoribus latere superiore nigris, posticis nigris, tibiis dimidia basali parte articulisque tassorum 2 primis fulvo-stramineis. — Long. circiter 18 millim.

Tagen på Ingarön i Stockholms skärgård af stud. E. HOLMGREN. Själf har förf. i samma trakt funnit flera honor. Föröfrigt är honan anträffad i Dalarne af Prof. BOHEMAN och vid Stehag i Skåne af stud. JESPER MÖLLER.

Hvad de öfriga arternas förekomst angår, så vilja vi här nämna, att *I. pisorius,* som ofta blifvit kläckt ur puppor tillhörande Sphinx pinastri, är tämligen allmän i våra barrskogstrakter, samt att *I. similatorius* tyckes hafva en mycket vidsträckt utbredning, såväl inom Skandinavien som i det öfriga Europa. Från Istrien och Tyrolen har förf. erhållit exemplar af Prof. PALMÉN, som i entomologiskt ändamål vistats därstädes.